

**Завдання III етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства
2022-2023 навчального року**

10 клас

Завдання I

1. 30 листопада 18-ти річний Іван і 21 річний Микола на території Чернівецького лісництва біля свого села незаконно вирубали двадцять дубів. Наступного дня вони відвезли дерева на пилораму, де їх виявив лісник. Стосовно Івана та Миколи було розпочато кримінальне провадження, адже вони завдали лісництву майнових збитків майже на 120 тисяч гривень, що є істотною шкодою. Утім, свою вину у вчиненому хлопці не визнали, пояснивши, що 10 листопада згорів будинок бабусі, в якому проживала їхня сім'я, вони залишилися без житла, внаслідок чого виникла необхідність у заготівлі лісодеревини для будівництва нового будинку.

- Дайте кваліфікацію діям Івана та Миколи.
- Чи можна вважати самовільну порубку дерев крайньою необхідністю?
- Що б ви порадили юнакам в цій ситуації?

2. 16-річний Павло мріяв стати більш самостійним. Дізнавшись про те, що в його віці можна достроково набути повну цивільну дієздатність, він почав розмірковувати як це краще зробити за умови найменшого впливу на цей процес батьків. Павло вивчив передбачені законом підстави та порядок набуття неповнолітньою особою повної цивільної дієздатності і дійшов висновку, що досягнути своєї мети без згоди батьків як юридичного факту неможливо.

Чи погоджуєтеся ви з висновком Павла?

3. Громадянин України звернувся до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини про порушення його права на здійснення підприємницької діяльності не забороненої законом. Дайте юридичний аналіз викладеного факту. Який вид гарантій на здійснення своїх прав реалізував громадянин України? Які нормативні акти забезпечили громадянину право на звернення до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини?

4. 16-річний Мирон працював реалізатором у приватного підприємця. Бажаючи придбати комп'ютер, він позичив 6 тис гривень. Довідавшись про це, батьки Мирона заявили вимогу про розірвання договору позики, оскільки його було укладено без їхньої згоди. Проте позикодавець Ковальчук зазначив, що оскільки Мирон працює за трудовим договором і має свій заробіток, то він має повну цивільну дієздатність. Тож, на його думку, хлопець мав право без згоди батьків укласти договір позики. Сторони, не дійшовши згоди, звернулися за роз'ясненням до юриста.

Хто має рацію – позикодавець чи батьки Мирона?

Кількість балів: 40 б.

Завдання II

1. Укажіть спільні ознаки необхідної оборони і крайньої необхідності;
2. Укажіть відмінні ознаки права людини і прав громадянина;
3. Порівняйте міжнародний договір і міжнародно-правовий акт.

Кількість балів: 16 б.

Завдання III

Визначте елементи правової норми у наведених ситуаціях:

А) неповнолітні батьки, які досягли 14 років, мають право звернутися до суду за захистом прав та інтересів своєї дитини;

Б) коли строк випробування закінчився, а працівник продовжує працювати, то він вважається таким, що витримав випробування, і наступне розірвання трудового договору допускається лише не загальних підставах;

В) особи, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, повинні повідомити одна одну про стан здоров'я. Приховування тяжкої хвороби, а також хвороби, небезпечної для другого з подружжя, їхніх нащадків, може бути підставою для визнання шлюбу недійсним;

Г) перед вступом на посаду народні депутати України складають перед Верховною Радою України присягу (ст. 79 Конституції України). Присягу зачитує найстаріший за віком народний депутат України перед відкриттям першої сесії новообраної Верховної Ради України, після чого депутати скріплюють присягу своїми підписами під її текстом. Відмова скласти присягу має наслідком втрати депутатського мандату.

Кількість балів: 8 б.

Завдання IV

Розкрийте зміст понять:

- приватне право;
- правочин;
- особи, які потребують тимчасового захисту;
- надзвичайний стан;
- воєнний стан.

Кількість балів: 12 б.

Завдання V

Відповідно до статті 21 Загальної декларації прав людини, «воля народу повинна бути основою влади уряду; ця воля повинна виявлятися у періодичних і нефальсифікованих виборах, які повинні провадитись при загальному і рівному виборчому праві шляхом таємного голосування або ж через інші рівнозначні форми, що забезпечують свободу голосування» тобто, формою волевиявлення в межах безпосередньої демократії є вибори.

Складіть схему: «Типи виборів в Україні».

Кількість балів: 10 б.